

FIAT 600

V téhle podobě Fiat 600 debutoval na jaře 1955.

Fiat 600 D se skládá plátěnou střechou (1964).

Miláček dam

JAN TUČEK

V březnu 1955 představila automobilka Fiat malý vůz obličejů s kapalinou chlazeným čtyřválcem za zadní nápravou. Dostal označení Fiat 600 a stal se jedním z milníků automobilové historie, ale také miláčkem především dámské části motoristické populace.

Jen 3,2 m dlouhý Fiat 600 s dvoumetrovým rozvorem a sympaticky tvarovanou dvoudveřovou karosérií byl prvním sériovým typem značky Fiat s motorem vzadu. Automobil, jehož konstrukci vytvořil slavný Dante Giacosa (1905 - 1996), zahájil v Turíně novou éru masově vyráběných lidových vozů. Měl samonosnou karosérii z ocelového plechu a nezávislé zavěšení všech čtyř kol, předních na horních příčných ramenech a spodním příčném listovém peru, zadních na trojúhelníkových závěsech, doplněných vinutými pružinami. Brzdy byly bubnové vpředu i vzadu, dvanáctipalcová kola nesla pneumatiky rozměru 5,20 - 12. Podélně za zadní nápravou uložený kapalinou chlazený řadový čtyřválec zdvihového objemu 633 cm³ dával výkon 21 k (15 kW)/4600 min⁻¹

a spolu se čtyřstupňovou převodovkou umožňoval automobilu s pohotovostní hmotností necelých 600 kg dosahovat rychlosti 95 km/h. Palivová nádrž o objemu 27 l byla umístěna pod přední kapotou, průměrná spotřeba se pohybovala pod šestilitrovou hranicí.

V lednu 1956 se magnetem Bruselského autosalonu stal čtyřdveřový Fiat 600 Multipla, z dnešního pohledu jedno-prostorový vůz víceúčelové kategorie MPV se šesti sedadly ve třech řadách a trambusovým uspořádáním příďe. Řidič a spolujezdec seděli nad přední nápravou s trojúhelníkovými rameny a vinutými pružinami, jež byla převzata z většího typu Fiat 1100/103. Fiat 600 Multipla byl dlouhý 3,53 m a vysoký 1,52 m (svého menšího sourozence do výšky přerostl o 115 mm), s motorem 633 cm³ (ø 60 x 56 mm) dosahoval největší rychlosti 90 km/h a spotřeboval asi 7 l benzínu na 100 km. Kromě šestimístního provedení se dvěma zadními řadami sklopných sedadel existovala i verze taxi a prostorný pětimístný model jen se dvěma řadami sedadel.

Do léta 1960 vzniklo přes 950 tisíc automobilů Fiat 600, z nichž bylo téměř 77 tisíc vozů Multipla. Při modernizaci o prázdninách roku 1960 dostal inovovaný Fiat 600 D trojúhelníková větrací okénka do dveří, výkonnější dynamo a baterii s větší kapacitou a hlavně větší motor 767 cm³ (ø 62 x 63,5 mm) o výkonu 25 k (18,5 kW)/4800 min⁻¹ a upravený stálý převod v rozvodovce, takže mohl uhnět rychlostí až 110 km/h při průměrné šestilitrové spotřebě. Nového motoru a dalších zlepšení se dočkal i model Multipla. Od května 1964

První vozy Fiat 600 na zkušební dráze v Turíně.

Fiat 600 ročníku 1959 s dveřmi zavěšenými vzadu.

Espace po italsku: šestimístný Fiat 600 Multipla.

Fiat 600 v plážové verzi Jolly z karosárny Ghia.

Starý známý: Fiat 600 D v podobě z konce 60. let.

měl Fiat 600 D modernizovanou karoserii s dvěma zavěšenými vpředu (u vozů Multipla však zůstalo původní uspořádání), od podzimu 1965 se pak vyráběla dále modernizovaná verze se zjednodušenou maskou, většími světlomety a palivovou nádrží zvětšenou na 31 l. Do roku 1970 bylo v Itálii vyrobeno téměř 2,7 miliónu vozů Fiat 600 a 600 D všech provedení, včetně asi 160 tisíc vozů Multipla.

Mezitím se však už Fiat 600 montoval a vyráběl v řadě dalších zemí. Od léta 1956 se v Německu Fiat 600 první generace montoval pod značkou Neckar Jagst, modernizovaný Fiat 600 D dostal v roce 1960 označení Jagst 770 a model s dvěma zavěšenými vpředu se na německém trhu prodával v letech 1964 až 1967 jako Jagst 2. Od června 1957 se v Barceloně vyráběl Seat 600, španělská verze základního typu s motorem 633 cm³. V září 1963 převzal štafetu Seat 600 D se čtyřválcem 767 cm³, který si na rozdíl od italského originálu zachoval až do roku 1968 vzadu zavěšené dveře. Španělskou specialitou byl Seat 800, čtyřdveřový vůz s rozvorem prodlouženým na 2,18 m a celkovou délkou 3,5 m. Debutoval v lednu 1964, poháněl jej motor 767 cm³ a do léta 1967 v Barceloně vzniklo asi 18 tisíc exemplářů tohoto vozu. V únoru 1970 pak nahradil Seat 600 D modernizovaný Seat 600 E, který se na některých evropských trzích objevil i jako Fiat 770 S, od prosince 1972 se souběžně vyráběla i luxusnější verze Seat 600 L s černě potaženou přístrojovou deskou a volantem stejné barvy. Výroba vozů Seat 600 E a L skončila v létě 1973, celkem ve Španělsku vzniklo od roku 1957 přes 750 tisíc vozů této řady.

Počátkem dubna 1960 zahájil Fiat 600 kariéru i v Argentině, zpočátku s motorem 633 cm³, počínaje rokem 1962 se čtyřválcem 767 cm³. Do roku 1970 vystřídal argentinský vůz označení Fiat 600 D, E a F, od léta 1970 se vyráběl jako Fiat 600 R s motorem 797 cm³ o výkonu 36 k (26,5 kW), v letech 1977 až 1982 pak v poslední fázi nesl označení Fiat 600 S a poháněl jej motor 843 cm³. Argentinská produkce automobilů Fiat 600 se zastavila u hranice 300 tisíc vozů.

Nejdelší a nejúspěšnější kariéru mimo italskou půdu však Fiat 600 prožil v bývalé Jugoslávii, přesněji řečeno v automobilce Zavodi Crvena Zastava v srbském Kragujevaci. Už v říjnu 1955 se tam z dovážených dílů začaly montovat první šestistovky, licenční výroba vozu s označením Zastava 600 D se rozběhla v roce 1960. Do konce roku 1963 z Kragujevace vyjelo 34 tisíc těchto automobilů, počínaje rokem 1964 se pak vyráběla modernizovaná Zastava 750 s motorem 767 cm³. Ta se dočkala osmi různých provedení, několika výkonových verzí a do září 1982 spatřila světlo světa v úctyhodném počtu 840 tisíc exemplářů. Od jara 1980 až do poloviny listopadu 1985 se však vyráběla i Zastava 850, jež ve stejné karoserii ukrývala motor 848 cm³ o výkonu 32 k (23,5 kW). Celkem se pod značkou Zastava za tři desetiletí prodalo přes 920 tisíc licenčních vozů Fiat 600 v různých provedeních.

Připomeňme si, že vozy Fiat 600 italské provenience se k nám dovážely v letech 1957 až 1970. Celkem se v Československu prodalo přes 17 tisíc automobilů Fiat 600 a Fiat 600 D, rekordní byly roky 1964 a 1967, kdy dovozy šestistovek překročily 2500 a 3200 kusů. Statistika z roku 1965 ovšem dokládá, že běžný zájemce tehdy na Fiat 600 D z Mototechny musel čekat přibližně pět let. ■

Španělský Seat 600 L z první poloviny 70. let.

